

Kartlegging av lav i Eikesdalen i 2008 og 2009

Håkon Holien

Forord

26.-27. april 2008 ble det utført en befaring i Eikesdalen (Håkon Holien, Wenche Eli Johansen og John Bjarne Jordal) med tanke på å arrangere en samling av lavinteresserte seinere. Befaringa viste at her var ting å finne. Året etter ble det avholdt en samling i Eikesdalen 23.-25. april 2009 med 21 deltakere foruten kursleder. Arrangør var Risken, Molde og omegn soppforening. Formålet var i hovedsak å samle og lære om lav. Flere av deltakerne var interesserte i å lære om lav til garnfarging. Noen lette også etter vårsopper, men det hadde vært veldig tørt og det var lite sopp å finne. Til stede i 2009 var: Ulla Britt Bøe, Hanne Edvardsen, Anne Marie Flobergseter, Gro Gulden, Geir Gaarder, Live Hatlebakk, Reidar Haugan, Elin Hjertvik, Tom H. Hofton, Håkon Holien, Magnar Husby, Unni Husby, Torbjørn Høitomt, Wenche Eli Johansen, John Bjarne Jordal, Geir Langelo, Terje Spolen Nilsen, Siri Rui, Marte Seem, Ole-Magne Stavik, Einar Timdal og Jon-Otto Aarnæs.

Innledning

Studier av lavfloraen i Eikesdalen begrenser seg stort sett til tilfeldige besøk av lichenologer på gjennomreise, se for eksempel Norsk Lavdatabase (Timdal 2009). I tillegg er det registrert enkelte lavfunn i forbindelse med naturtypekartlegging i Nesset kommune (Jordal 2005).

Klimaet i Eikesdalen har visse kontinentale trekk og kan sammenlignes med indre fjordstrøk ellers på Vestlandet. Gjennomsnittlig årsnedbør for siste normalperiode for stasjon Eikesdal (39 moh) er 898 mm (Førland 1993). Til sammenligning er årsnedbør for stasjon Eresfjord (14 moh) vest for Eikesdalsvatnet i samme periode 1444 mm (Førland 1993). I følge Moen (1998) ligger Eikesdalen i sørboreal vegetasjonssone i dalbunnen med innslag av boreonemoral sone i sørhellingene. Området ligger i svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998).

Lokalitetsliste

- (1) Mardalen, elvedal. Lauvdominert skog med innslag av styva alm, noe furu. En del død ved. Elvekant med en god del blokker. Gråorskog. UTM (sentralpunkt): MQ 553 283, kbl. 1319 I, alt. 120 m.
- (2) Mardalen øst, nordøstvendt lisode med blandingskog av furu og en del lauvtrær. Overhengende berg og store blokker. UTM (sentralpunkt): MQ 563 282, kbl. 1319 I, alt. 60 m.
- (3) Rangåfjellet, sørskråning. Rik lauvskog med mye hassel og styva alm samt mye gråor. Mosegrodde blokker. UTM (sentralpunkt): MQ 592 264, kbl. 1319 I, alt. 100 m.
- (4) Ytre Bjørk på nordsida av Eikesdalsvatnet. Vestvendt lisode med lauvdominert skog. Store blokker og bergvegger. UTM (sentralpunkt): MQ 574 325, kbl. 1320 II, alt. 60 m.

(5) Digerurda, ovenfor vegen. Lauvdominert skog med mye osp. Vertikale bergvegger og store blokker. UTM (sentralpunkt): MQ 618 245, kbl. 1419 IV, alt. 180 m.

(6) Litlevatnet vest, begge sider av vegen. Lauvdominert skog med noe furu, innslag av styva alm. Større gråorb Bestand på sørsida av vegen. UTM (sentralpunkt): MQ 609 250, kbl. 1419 IV, alt. 140 m.

Materiale og metoder

Resultatene i denne rapporten er basert på registreringer 26. – 27. april 2008 og 24. – 25. april 2009. Innsamlet materiale er belagt i herbarium O (Oslo) eller TRH (Trondheim). Både belegg og krysslidedata er/vil bli tilgjengelig gjennom Norsk Lavdatabase og Artskart. En del innsamlinger er undersøkt ved hjelp av standard tynnsjikkromatografi, se for eksempel White & James (1985).

Resultater

Totalt ble 179 lavararter registrert i løpet av ekskursjonene, se tabell 1. Av disse er 14 arter rødlistet og omtales nærmere nedenfor sammen med noen andre spesielt interessante arter. Ti arter ble registrert i MR for første gang, se tabell 2, mens ytterligere titalls arter er nye for Nesset kommune. Hovedvekt ble lagt på registrering av sjeldne og rødlistede arter. En del vanlige arter har derfor sikkert unngått oppmerksomheten vår i denne omgang. Etttersom det ikke har vært mulig å få inn supplerende data fra de øvrige ekskursjonsdeltakerne på en systematisk måte er det sannsynligvis mangler i tabellene.

Kommentarer til noen arter

***Biatoridium monasteriense* klosterlav (NT)**

Dette er en karakteristisk liten skorpelav med små gulbrune apothecier og polyspore asci med små runde sporer. Den vokser på gamle edelløvtrær, særlig alm og har en sørlig utbredelse i Norge med kjent nordgrense i Nord-Trøndelag. Klosterlav ble påvist på styva alm i Mardalen, i lia under Rangåfjellet og i Digerurda.

Bilimbia sabuletorum

Denne skorpelaven vokser på moser på kalkrike berg eller på mosekledde lauvtrestammer med rik bark. Den ble funnet i Mardalen på styva almetrær. Arten er ny for fylket, men kan nok som mange skorpelaver være noe oversett.

***Bryoria bicolor* kort trollskjegg (NT)**

Kort trollskjegg vokser vanligvis på mosegrodde steinblokker og beskytta bergvegger, men kan også opptre som epifytt på fattigbarkstrær. Den har en klart sørlig utbredelse i Norge med kjent nordgrense lengst sør i Nordland. I Eikesdalen ble den funnet flere steder i

Mardalen, men er tidligere også påvist ved Litlevatnet og ellers med spredte funn gjennom hele fylket (Timdal 2009).

***Bryoria nadvornikiana* sprikeskjegg (NT)**

Sprikeskjegg har sin hovedutbredelse i eldre barskog på Østlandet med spredte forekomster på Vestlandet og i Trøndelag. Den er en utpreget gammelskogsart og ble funnet på ei stor mosegrodd steinblokk i oreskog vest for Litlvatnet. Den er ny for kommunen og det foreligger bare 3 tidligere funn fra fylket (Timdal 2009).

***Bryoria tenuis* langt trollskjegg (VU)**

Langt trollskjegg har tilsvarende økologi som kort trollskjegg, men er adskillig mindre vanlig. Den ble funnet både i Mardalen og i lia øst for Mardalen. Tidligere er den også påvist ved Finnset (Timdal 2009). Ellers i fylket er den bare kjent fra Rauma.

***Chaenotheca cinerea* huldrenål (EN)**

Dette er en av de mer eksklusive knappenåslavene våre med hovedutbredelse i kløftområder i Sør-Norge. Den ble funnet på døde småkvister innunder overhengende berg i Digerurda. Materialet var svært sparsomt slik at bestemmelsen er beheftet med en liten usikkerhet. Ellers i fylket er huldrenål bare kjent fra Rauma (Timdal 2009).

***Chaenotheca gracilenta* hvithodenål (NT)**

Denne knappenåslaven vokser enten på lignum under overhengende berg og i rothuler, eller på høgstubber, fortrinnsvis av lauvtrær. Den ble påvist under overheng i lauvskogsli ved Digerurda, og er tidligere også påvist her (Timdal 2009). Det er etter hvert ganske mange funn av hvithodenål i Møre og Romsdal og arten er trolig vanligere enn først antatt.

***Chaenotheca hispidula* smalhodenål (EN)**

I likhet med huldrenål er dette en av våre mer eksklusive knappenåler med en merkelig bisentrisk utbredelse i Norge. Den ble funnet i Mardalen på et styva almetre og er ellers i fylket bare kjent fra Gråura i Sunndal (Timdal 2009).

***Cladonia albonigra* svartfotbeger**

Svartfotbeger tilhører en komplisert gruppe av brunfruktete begerlaver. Det er forholdsvis få funn totalt i Norge, men den er trolig noe oversett. Den vokste rikelig på humusdekkete steinblokker i elvekanten i Mardalen og er tidligere ikke funnet i fylket (Holien 2005, Timdal 2009). Arten er typisk utviklet lett å kjenne på gjentatt prolifererende podetier med sorediøs topp og svertet basis og innersylinder (Figur 1).

Figur 1. Svartfotbeger *Cladonia albonigra*. Foto H. Holien.

***Fuscopannaria mediterranea* olivenfiltlav (NT)**

Denne filtlavarten vokser enten på mosekledde bargvegger eller på gamle lauvtrestammer i artsrike miljø. Den ble påvist flere steder i Mardalen på stammer av selje og gråor i lauvdominert skog samt i Digerurda.

***Gyalecta ulmi* almelav (NT)**

Almelav vokser enten på gamle stammer av rike lauvtrær, fortrinnsvis alm, eller på mer eller mindre kalkrike bergvegger. Den ble funnet i Digerurda på gammel nedblåst alm samt på døde kvister under overhengende berg. I Mardalen ble den også funnet på gamle, styva almetrær. Tidligere er den også påvist øst for Mardalen, på østsida av Eikesdalsvatnet og nordvest for Finnset (Timdal 2009).

Lecanactis latebrarum

Dette er en leprøs skorpelav som danner grårosa puter på overhengende bergvegger. Den har en oseanisk utbredelse med nordgrense i Trondheimsfjord-området (Timdal 2009). Den ble funnet både i Mardalen og i lia øst for Mardalen og dette er de første funn i fylket.

Lecanora albella

Dette er en mye missforstått art i Norge. En stor del av materialet registrert som *L. albella* i de norske herbariene har vist seg å være andre arter, særlig *L. carpinea*. Den ble funnet på gråor under Rangåfjellet. *Lecanora albella* ser ut til å være en sørlig varmekrevende art og er trolig forholdsvis sjelden. Den er ny for kommunen, men det foreligger noen innsamlinger fra fylket tidligere (Timdal 2009). Dette materialet burde vært revidert.

Lecanora hypopta

Denne arten som ikke tilhører *Lecanora s. str.* vokser oftest på gran i gamle granskoger, men den forekommer også på furu og død ved av bartrær. I Eikesdalen ble den funnet på gamle furutrær i Mardalen sammen med *Lecanora cadubriae* og *Lecidea nylanderi*. *Lecanora hypopta* er tidligere ikke påvist i fylket, men er ganske sikkert oversett.

Lecidea sphaerella

Denne lille skorpelaven kjennetegnes av svært små, rødbrune, sterkt konvekse fruktlegemer på et tynt grågrønt tallus. Den vokser nesten alltid på rike lauvtrær og ble funnet på styva alm i Mardalen. Arten er tidligere ikke funnet i fylket, men er ganske sikkert oversett (Timdal 2009).

Lithographa tesserata

Dette er en sjelden steinboende skorpelav med lirelliforme apothecier og tallus som inneholder norstictinsyre. Det er bare et titalls funn av arten i Norge og dette er første funn i Møre og Romsdal. Den vokste på en steinblokk i Mardalen.

***Menegazzia terebrata* hodeskoddelav (VU)**

Hodeskoddelav ble funnet på mosekledde berg og blokker i Mardalen i blandingsskog med furu og lauvtrær. Den ble også funnet på et par bergvegger nedenfor vegen vest for Litlevatnet, men her ble det ikke tatt belegg. Dette er de nordligste kjente forekomster av arten på Vestlandet (Timdal 2009). Lenger nord er arten bare kjent fra Bindal i Nordland, men lokaliteten her er ødelagt (Tønsberg et al. 1996). Slik sett er forekomstene i Eikesdalen kjent nordgrense for arten i Norge.

Micarea misella

Dette er en liten art med små svarte apothecier og stilkete, svarte pyknidier. Den er knyttet til godt nedbrutt ved av både bartrær og lauvtrær. Den ble funnet på en råttne stubbe i rik skog i Mardalen og er tidligere ikke påvist i fylket (Timdal 2009).

***Peltigera frippii* skjørnever**

Denne årenever-arten har en bisentrisk utbredelse i Norge og er knyttet til kontinentale deler av landet. Den vokste på steinblokker langs elva i Mardalen. Dette er første funn av skjørnever i fylket. Skjørnever har dypt innskårne loper med ofte ujevn og oppbøyd kant (Figur 2).

Figur 2. Skjørnever *Peltigera frippii*. Foto H. Holien.

Pertusaria alpina

Denne arten er forholdsvis lite samlet i Norge og dette er andre funn i Møre og Romsdal. Den vokste på gråor ovenfor vegen vest for Litlevatnet. I fylket ellers er den tidligere bare funnet i Rauma. Den er morfologisk svært lik den mye vanligere *Pertusaria leioplaca*, men skiller fra denne på noe større tallusvorter, at asci har 8 sporer og sporene som er betydelig mindre (Foucard 2001).

Pertusaria aspergilla

Dette er en gråhvit, sorediøs skorpelav som vokser på vertikale bergvegger. Den ble funnet i lia øst for Mardalen på sida av en stor steinblokk i furudominert skog sammen med blodøyelav *Haematomma ochroleucum*. Den er tidligere ikke funnet i fylket (Timdal 2009), men er ganske sikkert noe oversett.

Phlyctis agelaea

Dette er en sjelden, sørlig, hvit skorpelav som vokser på lauvtrær med glatt bark. Den er svært lik sin mye vanligere slektning sølvkrittlav *Phlyctis argena*, men skiller lett fra denne på at den mangler soredier og har svarte apothecier. Det foreligger svært få funn av arten i Norge i nyere tid og mye tyder på at den er i tilbakegang. Den ble funnet på gråor i Mardalen. Dette er første funn fra Møre og Romsdal (Timdal 2009).

***Physcia magnussonii* rimrosettlav (VU)**

Rimrosettlav er en forholdsvis sjelden art som vokser på berg og blokker i åpen skog og kulturlandskap i Sør-Norge. Den ble funnet på vertikaldelen av ei stor steinblokk ved

Hestneset i lauvskog. Den er ny for kommunen og fra fylket foreligger tidligere bare ett gammelt funn fra Norddal (Timdal 2009).

***Sclerophora coniophaea* rustdoggnål (NT)**

Denne karakteristiske knappenålsleven ble funnet både i Mardalen og i Digerurda på gamle stubber av lauvtrær og på døde kvister innunder overheng. Den er tidligere også funnet på sørsida av Litlevatnet. Arten har en svakt østlig tendens i Norge (Timdal 2009) og er i sør knyttet til rike lauvskogstyper mens den i øst og nord oftest finnes i rike granskoger.

***Sclerophora farinacea* blådoggnål (VU)**

Blådoggnål er kanskje den mest interessante knappenålsleven i Eikesdalen ettersom den i vesentlig grad er knyttet til forekomstene av styva almetrær. Den ble funnet både i Mardalen og i Digerurda samt ved Litlevatnet på denne type substrat. Den er tidligere funnet noen andre steder i kommunen også. Forekomsten i Eikesdalen er den største vi kjenner i Norge av denne sårbare arten.

***Sclerophora pallida* bleikdoggnål (NT)**

Bleikdoggnål er vanligere enn blådoggnål i nasjonal sammenheng, men kanskje ikke i Eikesdalen. Den ble funnet i Digerurda og er tidligere funnet både i Mardalen og ved Litlevatnet.

***Sclerophora peronella* kystdoggnål (NT)**

Kystdoggnål er den minste av doggnålene og slik sett kanskje den som er mest oversett. Den ble funnet i Mardalen på styva alm. Kystdoggnål er tidligere ikke påvist i Eikesdalen, men er funnet et par andre steder i kommunen (Timdal 2009).

Strangospora ochrophora

Dette er en svært liten og uanselig art med oransjebrune apothecier (Figur 3) og polyspore asci med små, runde sporer. Det oransje pigmentet reagerer K+ fiolett. Den ble funnet på styva almetrær både ved Hestneset vest for Litlevatnet, i Digerurda og i Mardalen. Det er bare et 10-talls funn av arten fra Norge tidligere, men den kan nok være noe oversett. Den er ny for Møre & Romsdal og funnet er ny nordgrense for arten i Norge (Timdal 2009).

Figur 3. *Strangospora ochrophora* på styva alm. Foto: E. Timdal.

Xylographa soralifera

Denne arten er nylig beskrevet (Holien & Tønsberg 2008). Den ligner den mye vanligere *X. vitiligo*, men skiller fra denne på vanligvis lysere, mer konvekse, vorteformete soral og annen kjemi. Den er kjent fra fylket tidligere og er nok trolig noe oversett.

Tabell 1: Oversikt over registrerte lavarter i Eikesdalen i 2008 og 2009. Herbariebelegg er angitt med O (Oslo) eller T (Trondheim). Rød skrift: rødlisteart. Funn som bare er notert på kryssliste er angitt med x. Lokalitetene er nummerert fra 1 til 6. For nærmere beskrivelse av lokalitetene, se områdebeskrivelsen.

Vitenskapelig navn	Norsk navn	1	2	3	4	5	6
<i>Acrocordia cavata</i>						x	
<i>Arthonia radiata</i>	Vanlig flekklav	x					
<i>Aspicilia sp.</i>							x
<i>Bacidia circumspecta</i>		x					
<i>Bacidia rubella</i>	Almelundlav	x				x	
<i>Biatora chrysantha</i>		x					
<i>Biatora efflorescens</i>	Bleik knopplav						x
<i>Biatora vernalis</i>	Vårknopplav	x					
<i>Biatoridium monasteriense</i>	Klosterlav	x		x		x	
<i>Bilimbia sabuletorum</i>		x					

Vitenskapelig navn	Norsk navn	1	2	3	4	5	6
<i>Bryoria bicolor</i>	Kort trollskjegg	x	x				x
<i>Bryoria capillaris</i>	Bleikskjegg	x				x	
<i>Bryoria implexa</i>	Vrangskjegg	x				x	
<i>Bryoria nadvornikiana</i>	Srikeskjegg						x
<i>Bryoria subcana</i>	Gråskjegg		x				
<i>Bryoria tenuis</i>	Langt trollskjegg	x	x				
<i>Buellia arborea</i>		x					
<i>Buellia disciformis</i>							x
<i>Buellia erubescens</i>							x
<i>Buellia griseovirens</i>							x
<i>Caloplaca cerina</i>						x	
<i>Caloplaca citrina</i>						x	
<i>Caloplaca flavorubescens</i>	Ospeoransjelav					x	
<i>Caloplaca pyracea</i>						x	
<i>Cetraria aculeata</i>	Groptagg						
<i>Chaenotheca brachypoda</i>	Dverggullnål	x				x	
<i>Chaenotheca brunneola</i>	Fausknål	x	x				
<i>Chaenotheca chlorella</i>	Vortenål	x					
<i>Chaenotheca cinerea</i>	Huldrenål					x	
<i>Chaenotheca gracilentia</i>	Hvithodenål					x	
<i>Chaenotheca hispidula</i>	Smalhodenål	x					
<i>Chaenotheca stemonea</i>	Skyggenål	x					
<i>Chaenotheca trichialis</i>	Skjellnål	x					
<i>Chaenotheca xyloxena</i>	Puslenål	x					
<i>Chaenothecopsis pusilla</i>		x					
<i>Chaenothecopsis pusiola</i>		x					
<i>Chrysothrix chlorina</i>	Klippepulverlav	x					
<i>Cladonia albonigra</i>	Svartfotbeger	x					
<i>Cladonia arbuscula</i>	Lys reinlav					x	
<i>Cladonia bellidiflora</i>	Blomsterlav	x				x	
<i>Cladonia cenotea</i>	Meltraktlav					x	
<i>Cladonia cornuta</i>	Skogsyl					x	
<i>Cladonia cyanipes</i>	Blåfotlav	x					
<i>Cladonia digitata</i>	Fingerbeger	x				x	
<i>Cladonia fimbriata</i>	Melbeger	x					
<i>Cladonia furcata</i>	Gaffellav	x					
<i>Cladonia gracilis s.lat.</i>	Syllav	x					
<i>Cladonia ochrochlora</i>	Stubbestav	x					
<i>Cladonia pyxidata</i>	Kornbrunbeger					x	
<i>Cladonia rangiferina</i>	Grå reinlav	x				x	
<i>Cladonia scabriuscula</i>	Gryngaffel	x					
<i>Cladonia squamosa</i>	Fnaslav	x					
<i>Cladonia stellaris</i>	Kvitkrull					x	
<i>Cladonia uncialis</i>	Pigglav	x					

Vitenskapelig navn	Norsk navn	1	2	3	4	5	6
<i>Cladonia verticillata</i>	Etasjebeger	x					
<i>Collema nigrescens</i>	Brun blæreglye					x	
<i>Collema subflaccidum</i>	Stiftglye					x	
<i>Collema subnigrescens</i>	Ospeblæreglye					x	
<i>Degelia plumbea</i>	Vanlig blåfiltlav	x				x	
<i>Fuscidea recensa</i>					x		x
<i>Fuscopannaria leucophaea</i>	Småfiltlav				x		
<i>Fuscopannaria mediterranea</i>	Olivenfiltlav	x				x	
<i>Graphis scripta</i>	Vanlig skriftlav	x					
<i>Gyalecta geoica</i>		x					
<i>Gyalecta ulmi</i>	Almelav	x				x	
<i>Haematomma ochroleucum</i>	Blodøyelav	x	x				
<i>Hypogymnia physodes</i>	Vanlig kvistlav					x	
<i>Hypogymnia tubulosa</i>	Kulekvistlav					x	
<i>Icmadophila ericetorum</i>	Rosenlav	x					
<i>Lecanactis latebrarum</i>		x	x				
<i>Lecania cyrtella</i>						x	
<i>Lecanora albella</i>				x			
<i>Lecanora allophana</i>	Ospekantlav					x	
<i>Lecanora argentata</i>		x					
<i>Lecanora cadubriae</i>		x					
<i>Lecanora cf chlarotera</i>		x				x	
<i>Lecanora expallens</i>		x					
<i>Lecanora hypopta</i>		x					
<i>Lecanora intumescens</i>	Orekantlav	x					
<i>Lecanora polytropa</i>		x					
<i>Lecanora symmicta</i>	Halmkantlav	x					
<i>Lecidea nylanderii</i>		x					
<i>Lecidea sphaerella</i>		x					
<i>Lecidea turgidula</i>		x					
<i>Lecidella elaeochroma</i>	Vanlig smaragdlov	x					
<i>Lepraria neglecta</i>		x					
<i>Leprocaulon microscopicum</i>	Puslelav						x
<i>Leptogium cyanescens</i>	Blyhinnelav			x			
<i>Leptogium lichenoides</i>	Flishinnelav	x				x	
<i>Leptogium saturninum</i>	Filthinnelav	x				x	
<i>Lithographa tesserata</i>		x					
<i>Lobaria amplissima</i>	Sølvnever	x				x	
<i>Lobaria pulmonaria</i>	Lungenever	x				x	
<i>Lobaria scrobiculata</i>	Skrubbennever	x				x	
<i>Lopadium coralloideum</i>	Korallravnlav	x					
<i>Lopadium disciforme</i>	Barkravnlav	x					
<i>Loxospora elatina</i>	Brisklav				x		
<i>Massalongia carnosa</i>	Moseskjell	x					

Vitenskapelig navn	Norsk navn	1	2	3	4	5	6
<i>Melanelixia fuliginosa</i>	Stiftbrunlav	x				x	
<i>Melanelixia subaurifera</i>	Barkbrunlav	x					
<i>Menegazzia terebrata</i>	Hodeskoddelav	x					x
<i>Micarea melaena</i>		x					
<i>Micarea misella</i>		x					
<i>Microcalicium disseminatum</i>	Krukkenål	x					
<i>Mycobilimbia hypnorum</i>							x
<i>Mycobilimbia pilularis</i>					x		
<i>Mycobilimbia tetramera</i>						x	
<i>Mycoblastus fucatus</i>		x					
<i>Mycoblastus sanguinarius</i>		x					
<i>Nephroma arcticum</i>						x	
<i>Nephroma bellum</i>		x					
<i>Nephroma parile</i>		x				x	
<i>Ochrolechia androgyna</i>		x					
<i>Ochrolechia microstictoides</i>		x					
<i>Ochrolechia szatalaensis</i>	Kystkorkje						
<i>Opegrapha gyrocarpa</i>					x		
<i>Opegrapha rufescens</i>	Brun skribelav				x		
<i>Opegrapha varia</i>		x					
<i>Opegrapha vulgata</i>				x			
<i>Opegrapha zonata</i>	Beltelav	x		x			
<i>Pannaria conoplea</i>	Grynfiltlav	x	x			x	
<i>Pannaria rubiginosa</i>	Kystfiltlav	x					
<i>Parmelia omphalodes</i>	Brun fargelav						x
<i>Parmelia saxatilis</i>	Grå fargelav	x				x	
<i>Parmelia sulcata</i>	Bristlav	x				x	
<i>Parmeliella triptophylla</i>	Stiftfiltlav	x				x	
<i>Parmeliopsis ambigua</i>	Gul stokklav	x					
<i>Parmeliopsis hyperopta</i>	Grå stokklav	x					
<i>Peltigera aphthosa</i>	Grønnever					x	
<i>Peltigera britannica</i>	Kystgrønnever	x				x	
<i>Peltigera canina</i>	Bikkjenever					x	
<i>Peltigera collina</i>	Kystårenever	x				x	
<i>Peltigera frippii</i>	Skjørnever	x					
<i>Peltigera horizontalis</i>	Blanknever	x				x	
<i>Peltigera hymenina</i>	Papirnever	x					
<i>Peltigera leucophlebia</i>	Åregrønnever	x				x	
<i>Peltigera polydactylon</i>	Fingernever	x					
<i>Peltigera praetextata</i>	Skjellnever	x					
<i>Peltigera rufescens</i>	Brunnever	x					
<i>Pertusaria albescens</i>							
<i>Pertusaria alpina</i>							x
<i>Pertusaria aspergilla</i>			x				

Vitenskapelig navn	Norsk navn	1	2	3	4	5	6
<i>Pertusaria corallina</i>		x		x			
<i>Pertusaria coronata</i>	Stiftvortelav	x					x
<i>Pertusaria lactea</i>		x					x
<i>Pertusaria leioplaca</i>		x					
<i>Phaeocalicium populneum</i>						x	
<i>Phlyctis agelaea</i>		x					
<i>Phlyctis argena</i>	Sølvkrittlav	x					
<i>Phycia magnussonii</i>	Rimrosettjav						x
<i>Platismatia glauca</i>	Papirlav					x	
<i>Porpidia sp.</i>							
<i>Protopannaria pezizoides</i>	Skålfiltlav	x					
<i>Psoroma hypnorum</i>	Skjellfiltlav	x				x	
<i>Ramalina farinacea</i>	Barkragg	x				x	
<i>Ramalina pollinaria</i>	Pulverragg	x		x		x	
<i>Rinodina archaea</i>		x					
<i>Ropalospora viridis</i>					x		
<i>Schaereria corticola</i>							x
<i>Sclerophora coniophaea</i>	Rustdoggnål	x				x	
<i>Sclerophora farinacea</i>	Blådoggnål	x		x		x	x
<i>Sclerophora pallida</i>	Bleikdoggnål					x	
<i>Sclerophora peronella</i>	Kystdoggnål	x					
<i>Sphaerophorus fragilis</i>	Grå korallav	x				x	
<i>Sphaerophorus globosus</i>	Brun korallav	x				x	
<i>Stenocybe pullatula</i>							x
<i>Stereocaulon sp.</i>		x					
<i>Sticta fuliginosa</i>	Rund porelav		x				
<i>Sticta sylvatica</i>	Bukt porelav	x	x				
<i>Strangospora ochrophora</i>		x					x
<i>Thelocarpon epibolum</i>		x					
<i>Trapeliopsis pseudogranulosa</i>		x					
<i>Tuckermanopsis chlorophylla</i>	Kruslav	x				x	
<i>Usnea filipendula</i>	Hengestry	x					
<i>Usnea hirta</i>	Glattstry					x	
<i>Usnea lapponica</i>	Pulverstry						x
<i>Usnea subfloridana</i>	Piggstry	x					
<i>Usnea substerilis</i>	Grynstry	x					
<i>Xylographa parallela</i>				x			
<i>Xylographa soralifera</i>		x					

Tabell 2. Oversikt over lavarter som ble funnet i Møre og Romsdal for første gang.

<i>Vitenskapelig navn</i>	Norsk navn	Lokalitet
<i>Bilimbia sabuletorum</i>		Mardalen
<i>Cladonia albonigra</i>	Svartfotbeger	Mardalen
<i>Lecanactis latebrarum</i>		Mardalen og Mardalen øst
<i>Lecanora hypopta</i>		Mardalen
<i>Lecidea sphaerella</i>		Mardalen
<i>Lithographa tesserata</i>		Mardalen
<i>Micarea misella</i>		Mardalen
<i>Peltigera frippii</i>	Skjørnever	Mardalen
<i>Pertusaria aspergilla</i>		Mardalen øst
<i>Strangospora ochrophora</i>		Digerurda, Litlvatnet og Mardalen

Litteratur

- Foucard, T. 2001. Svenska skorplavar och svampar som växer på dem. Interpublishing, Stockholm.
- Førland, E. J. 1993. Nedbørnormaler. Normalperiode 1961-1990. – Det Norske Meteorologiske Institutt Rapport nr 39/93 Klima: 1-63.
- Holien, H. 2005. Additions to the Norwegian flora of lichens and lichenicolous fungi III. – *Graphis Scripta* 17: 62-64.
- Holien, H. & Tønsberg, T. 2008. *Xylographa soralifera*, a new species in the *X. vitiligo* complex. – *Graphis Scripta* 20: 58-63.
- Jordal, J. B. 2005. Kartlegging av naturtyper i Nettet kommune. – Rapport J. B. Jordal 2005-6: 1-157.
- Moen, A. 1998. Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss.
- Timdal, E. 2009. Norsk Lavdatabase. <http://www.nhm.uio.no/lichens> [First posted 1997.04.16, latest update 2009.12.08.]
- Timdal, E., Bratli, H., Haugan, R., Holien, H. & Tønsberg, T. 2006. Lav "Lichenes". I: Kålås, J. A., Viken, Å. & Bakken, T. (red.). Norsk Røddliste 2006 – 2006 Norwegian Red List. Artsdatabanken, Norway.
- Tønsberg, T., Gauslaa, Y., Haugan, R., Holien, H. & Timdal, E. 1996. The threatened macrolichens of Norway – 1995. – *Sommerfeltia* 23: 1-258.
- White, F. J. & James, P. W. 1985. New guide to microchemical techniques for the identification of lichen substances. – *British Lichen Society Bulletin* No. 57 (suppl.): 1-41.